
ΕΝΟΤΗΤΑ 12. ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΗΠΑ, ΡΩΣΙΑ, ΚΙΝΑ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ ΜΕ ΗΠΑ

- Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι ο πρώτος εμπορικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Το 2000 οι ΗΠΑ ήταν ο βασικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι μισές σχεδόν επενδύσεις των κρατών μελών της ΕΕ που πραγματοποιήθηκαν εκτός ΕΕ κατευθύνθηκαν στις ΗΠΑ (147 από τα 304 δισ. ευρώ).
- Το 80% σχεδόν των επενδύσεων από τρίτες χώρες στην ΕΕ προήλθαν από τις ΗΠΑ (98 από τα 125 δισ. ευρώ).

-
- Η ΕΕ και οι ΗΠΑ διαθέτουν κοινά οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα.
 - Σε πολιτικό επίπεδο οι ΗΠΑ πάντοτε στήριζαν τη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
 - Παρόλα αυτά ανάμεσα στις δυο πλουσιότερες περιοχές του πλανήτη έχει αναπτυχθεί ένας έντονος οικονομικός ανταγωνισμός.

-
- Η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, οδήγησε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στην ανάδειξη των δυο ισχυρότερων οικονομικών και πολιτικών δυνάμεων.
 - Στις 22 Νοέμβριου του 1990 οι ΗΠΑ και η ΕΕ υιοθέτησαν τη **διατλαντική διακήρυξη**.
 - Καθώς οι σχέσεις των δυο περιοχών αποτελούν ισχυρό παράγοντα πολιτικής σταθερότητας συμφώνησαν να διαβουλεύονται σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

-
- Το 1995 υπέγραψαν το **διατλαντικό πρόγραμμα εργασίας** που συμπλήρωσε τη διατλαντική διακήρυξη του 1990.
 - Τέσσερις προτεραιότητες:
 - Α) Προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας, της δημοκρατίας και της ανάπτυξης στον κόσμο
 - Β) Συμβολή στην ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου
 - Γ) Απάντηση στις γενικευμένες προκλήσεις
 - Δ) Δημιουργία στενότερων δεσμών μεταξύ των εταίρων
-

-
- Το τρομοκρατικό κτύπημα τις 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001 στις ΗΠΑ ώθησε στη δραστηριοποίηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
 - Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διακήρυξε στις 8 Οκτώβριου του 2001 ότι η ΕΕ θα συμβάλει στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ενισχύοντας τη στρατιωτική δράση των ΗΠΑ σύμφωνα με το χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και το ψήφισμα αριθμ. 1368 του Συμβουλίου Ασφαλείας.

-
- Για την ΕΕ είναι δύσκολη η διατήρηση ενιαίας στάσης έναντι των ΗΠΑ καθώς κάθε κράτος μέλος της ΕΕ διατηρεί διαφορετικό βαθμό αλληλεγγύης έναντι των ΗΠΑ.
 - Τα ευρωπαϊκά κράτη ακόμη και εκείνα που διατηρούν στενούς δεσμούς με τις ΗΠΑ βλέπουν με δυσαρέσκεια την απομάκρυνση της νέας αμερικανικής πολιτικής από τους κανόνες του διεθνούς δικαίου.

Ζητήματα όπως:

- Η επικύρωση του πρωτοκόλλου του Κιότο για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.
 - Η επίθεση εναντίον του Ιράκ χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου Ασφαλείας.
 - Η περιφρόνηση των κανόνων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.
 - Η τεράστια αύξηση των επιδοτήσεων στη γεωργία (70%).
 - Η προστασία των αμερικανικών σιδηρουργικών προϊόντων.
 - Η εξαίρεση των αμερικανών από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο.
 - Η μονομερής στάση έναντι της διένεξης ανάμεσα στους Ισραηλινούς και τους Παλαιστίνιους.
-

-
- Πριν από την υιοθέτηση της νεοσυντηρητικής πολιτικής των ΗΠΑ είχαν επιτευχθεί ορισμένα θετικά αποτελέσματα ως συνέπεια του διατλαντικού διαλόγου.
 - Είχε επιτευχθεί συντονισμός των πολιτικών στη βοήθεια προς τη Ρωσία, τα Ανεξάρτητα Κράτη, την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και τις συγκρούσεις στη Γιουγκοσλαβία και την ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή.
 - Επίσης, η προσυμφωνία Blair-House που συνάφθηκε στις 28 Νοεμβρίου του 1992 ανάμεσα στην Κοινότητα και τις ΗΠΑ αποτέλεσε την προϋπόθεση για την πρόοδο των πολυμερών διαπραγματεύσεων και την επίτευξη της τελικής συμφωνίας της GATT.

Εμπορικές Σχέσεις ΕΕ - ΗΠΑ

- Οι οικονομίες της ΕΕ και των ΗΠΑ αποτελούν μαζί σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας οικονομίας.
- Η ΕΕ και οι ΗΠΑ αποτελούν το μεγαλύτερο εμπορικό και επενδυτικό εταίρο για όλες σχεδόν τις χώρες στην παγκόσμια οικονομία.
- Το διατλαντικό εργατικό δυναμικό υπολογίζεται σε 12 με 14 εκατομμύρια ανθρώπους.
- Σχεδόν οι μισοί είναι Αμερικανοί όπου η εργασία τους σχετίζεται είτε άμεσα είτε έμμεσα με εταιρείες της ΕΕ.

-
- Οι εξαγωγές αγαθών της ΕΕ προς τις ΗΠΑ το 2008 άγγιξαν τα 250 δισ. ευρώ.
 - Οι εισαγωγές αγαθών της ΕΕ από τις ΗΠΑ το 2008 ήταν 186 δισ. ευρώ.
 - Οι εξαγωγές υπηρεσιών της ΕΕ προς τις ΗΠΑ το 2008 ήταν 134.3 δισ. ευρώ.
 - Οι εισαγωγές υπηρεσιών της ΕΕ από τις ΗΠΑ το 2008 ήταν 129.8 δισ. ευρώ.

-
- Το 15.2% των εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ πραγματοποιείται με τις ΗΠΑ.
 - Οι άμεσες ξένες επενδύσεις που πραγματοποίησε η ΕΕ το 2008 στις ΗΠΑ έφθασαν τα 149.2 δισ. ευρώ.
 - Οι ΑΞΕ των ΗΠΑ στην ΕΕ το 2008 έφθασαν τα 44.6 δισ. ευρώ.

-
- Λύσεις επίσης βρέθηκαν σε μια σειρά εμπορικών διενέξεων.
 - Παρόλα αυτά παραμένουν ακόμη ορισμένες διενέξεις:
 - Οι ΗΠΑ διαφωνούν με την οδηγία περί ορμονών 96/22 της Κοινότητας που απαγορεύει την εισαγωγή κρεάτων από τρίτες χώρες που επιτρέπουν την πάχυνση των ζώων με ορμόνες, όπως ισχύει στις ΗΠΑ.
 - Οι ΗΠΑ το 2002 έχασαν 17 από τις 19 εμπορικές αντιδικίες στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.
 - Εντούτοις, δεν τροποποίησαν τη νομοθεσία τους.
-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ ΜΕ ΡΩΣΙΑ

- Η Ρωσία είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ένα μεγάλο μέρος των εξαγωγών φυσικού αερίου και πετρελαίου της Ρωσίας κατευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Το 1994 η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ρωσία κατέληξαν στη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας (Partnership and Cooperation Agreement).

-
- Τον Μάιο του 2003 στη Συνοδό Κορυφής της Αγίας Πετρούπολης η ΕΕ και η Ρωσία συμφωνήσαν τη συνεργασία τους σε τέσσερις «κοινούς χώρους»:
 - Κοινός οικονομικός χώρος
 - Κοινός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης
 - Χώρος συνεργασίας στην εξωτερική ασφάλεια
 - Κοινός χώρος στην έρευνα και την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτιστικών πτυχών.
-

-
- Τον Ιούνιο του 2008 πραγματοποιήθηκε διάσκεψη κορυφής ανάμεσα στην ΕΕ και τη Ρωσία για τον καθορισμό της νέας συμφωνίας.
 - Ο πρώτος γύρος διαπραγματεύσεων έλαβε χώρα τον Ιούλιο του 2008.
 - Οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε μια σειρά από δεσμεύσεις που περιελάμβαναν ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημοκρατικών προτύπων.

Εμπορικές Σχέσεις ΕΕ - Ρωσίας

- Η Ρωσία αποτελεί βασικό εμπορικό εταίρο της ΕΕ.
- Η ΕΕ αποτελεί το βασικό εμπορικό εταίρο της Ρωσίας.
- Το 52.3% του συνολικού εμπορίου της Ρωσίας το 2008 πραγματοποιήθηκε με την ΕΕ.
- Στο επίκεντρο των εμπορικών συζητήσεων ανάμεσα στην ΕΕ και τη Ρωσία βρίσκεται οι διαπραγματεύσεις ένταξης της Ρωσίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.
- Οι διαπραγματεύσεις και η νέα συμφωνία θα αντικαταστήσει την παρούσα εταιρική σχέση (Partnership and Cooperation Agreement) και θα εφαρμοστεί ο Κοινός Οικονομικός Χώρος (Common Economic Space) ΕΕ και Ρωσίας.

-
- Εξαγωγές αγαθών της ΕΕ προς τη Ρωσία το 2008: 105 δισ. ευρώ.
 - Εισαγωγές αγαθών της Ρωσίας προς την ΕΕ το 2008: 173.2 δισ. ευρώ.
 - Οι εισαγωγές από τη Ρωσία αφορούν κυρίως ενέργεια και ορυκτά καύσιμα προϊόντα (68.2%).
 - Επίσης, αποτελούνται από χημικά προϊόντα, ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα και πρώτες ύλες.
 - Οι εξαγωγές της ΕΕ προς τη Ρωσία ποικίλλουν, αποτελούμενες κυρίως από μηχανικό και μεταφορικό εξοπλισμό, βιομηχανικά προϊόντα και τρόφιμα.
-

-
- Οι εξαγωγές υπηρεσιών προς τη Ρωσία το 2007 ανέρχονται σε 18 δισ. ευρώ.
 - Οι εισαγωγές υπηρεσιών προς την ΕΕ από τη Ρωσία ανέρχονται σε 1 δισ. ευρώ.
 - Οι άμεσες ξένες επενδύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τη Ρωσία το 2007 έφθασαν τα 17 δισ. ευρώ.
 - Οι άμεσες ξένες επενδύσεις της Ρωσίας στην ΕΕ το 2007 άγγιξαν το 1 δισ. ευρώ.

Ενεργειακές Σχέσεις ΕΕ - Ρωσίας

- Η Ρωσία και η ΕΕ είναι βασικοί εταίροι στον ενεργειακό τομέα.
- Παρά τις περιόδους εσωτερικών δυσκολιών η Ρωσία αποτελεί έναν αξιόπιστο προμηθευτή ενέργειας προς την ΕΕ για πολλά χρόνια.
- Η ΕΕ συνεχίζει να αποτελεί την κυρίαρχη αγορά των ρωσικών ενεργειακών εξαγωγών.
- Ο ενεργειακός τομέας αποτελεί την ευκαιρία για την πρόοδο των σχέσεων ΕΕ – Ρωσίας καθώς παρατηρείται υψηλός βαθμός αλληλεξάρτησης.

-
- Η ενέργεια στη Ρωσία είναι μια μεγάλη ευκαιρία για άμεσες ξένες επενδύσεις.

 - Οι ανάγκες για την πραγματοποίηση ΑΞΕ στον τομέα της ενέργειας στη Ρωσία υπολογίζονται μεταξύ 560 έως 650 δισ. ευρώ έως το 2020.

 - Η Ρωσία αποτελεί τον μεγαλύτερο ενεργειακό προμηθευτή της ΕΕ κυρίως για δύο λόγους:
 - σέβεται τις ημερομηνίες, τις ποσότητες και τις τιμές που έχουν συμφωνηθεί με την ΕΕ ακόμη και σε περιόδους εσωτερικής πολιτικής αναταραχής
 - ή δραματικών αλλαγών στην παγκόσμια αγορά ενέργειας
-

Σχέσεις ΕΕ - Κίνας

- Οι σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Κίνα ξεκίνησαν το 1975.
- Το 1978 συνάφθηκε εμπορική συμφωνία.
- Το 1985 η εμπορική συμφωνία εξελίχθηκε σε συμφωνία εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας (Trade and Cooperation Agreement).
- Περιελάμβανε:
 - το βιομηχανικό τομέα
 - τον τεχνικό τομέα
 - και το εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

-
- Τα γεγονότα της 4^{ης} Ιουνίου 1989 στην πλατεία Τιεν α Μεν πάγωσαν τις σχέσεις της Κοινότητας με την Κίνα.
 - Το 1998 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με μια ανακοίνωση με τίτλο «Δημιουργία εκτενούς εταιρικής σχέσης με την Κίνα» ώθησε τις σχέσεις Κίνας και Κοινότητας σε τέσσερα επίπεδα:
 - υποστήριξη της μετάβασης προς μια ανοικτή κοινωνία που βασίζεται στο κράτος δικαίου και το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου
 - καλύτερη ένταξη της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία
 - ενίσχυση του πολιτικού διάλογου
 - και ενίσχυση της εικόνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κίνα
-

-
- Στις 19 Μαΐου του 2000 υπογράφηκε διμερή συμφωνία ανάμεσα στην Κίνα και την Κοινότητα που περιλαμβάνει μια σειρά υποχρεώσεων για το άνοιγμα της αγοράς.
 - Οι εν λόγω υποχρεώσεις ενσωματώθηκαν και στο πρωτόκολλο προσχώρησης της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.
 - Το 2007 ξεκίνησαν νέες διαπραγματεύσεις ανάμεσα στις δυο πλευρές με στόχο την επίτευξη νέας συμφωνίας (Partnership and Cooperation Agreement).

Εμπορικές Σχέσεις ΕΕ - Κίνας

- Η ΕΕ αποτελεί τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Κίνας.
- Η Κίνα αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της ΕΕ μετά τις ΗΠΑ.
- Οι εμπορικές σχέσεις της ΕΕ με την Κίνα είναι υψηλής προτεραιότητας καθώς η Κίνα είναι η τέταρτη μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως και μια ιδιαίτερα ισχυρή πολιτική δύναμη στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

-
- Το 2008 οι δυο πλευρές έθεσαν σε λειτουργία ένα νέο στρατηγικό μηχανισμό για την ώθηση του εμπορίου και τον καθορισμό της οικονομικής πολιτικής.
 - Η ανοιχτή αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη των κινεζικών εξαγωγών.
 - Η ΕΕ έχει επίσης επωφεληθεί από την ανάπτυξη της κινεζικής αγοράς και έχει δεσμευτεί να διευρύνει τις εμπορικές σχέσεις με την Κίνα.

-
- Η ΕΕ όμως πιέζει την Κίνα για την πραγμάτωση δίκαιου εμπορίου, σεβασμό των πνευματικών ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων και εκπλήρωση των υποχρεώσεων που θέτει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.
 - Οι εξαγωγές αγαθών της ΕΕ προς την Κίνα το 2008 άγγιξαν τα 78.4 δισ. ευρώ.
 - Οι εισαγωγές αγαθών της ΕΕ από την Κίνα έφθασαν το 2008 τα 247.6 δισ. ευρώ.

-
- Οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Κίνα αφορούν κυρίως μηχανικό και μεταφορικό εξοπλισμό, βιομηχανικά προϊόντα και χημικά προϊόντα.
 - Οι εισαγωγές της ΕΕ από την Κίνα αφορούν κυρίως μηχανικό και μεταφορικό εξοπλισμό και ποικίλα βιομηχανικά προϊόντα.
 - Οι εξαγωγές υπηρεσιών της ΕΕ προς την Κίνα κατά το 2008 έφθασαν στα 20.1 δισ. ευρώ.
 - Οι εισαγωγές υπηρεσιών της ΕΕ από την Κίνα το 2008 έφθασαν στα 14.4 δισ. ευρώ.

-
- Το 11.4% των εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ πραγματοποιείται με την Κίνα.
 - Οι άμεσες ξένες επενδύσεις της ΕΕ προς την Κίνα το 2008 έφθασαν τα 4.5 δισ. ευρώ.
 - Οι άμεσες ξένες επενδύσεις της Κίνας προς της ΕΕ το 2008 ήταν στα 0.1 δισ. ευρώ.

Ένταξη της Κίνας στον ΠΟΕ

- Η ΕΕ υποστήριξε σθεναρά την ένταξη της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.
- Το επιχείρημα της ΕΕ ήταν ότι χωρίς την Κίνα ο ΠΟΕ δεν εκπληρώνει τον καθολικό σκοπό του.
- Η Κίνα εντάχθηκε στον ΠΟΕ το Δεκέμβριο του 2001 κάνοντας αποφασιστικό βήμα για την ένταξή της στο παγκόσμιο οικονομικό γίγνεσθαι.

-
- Οι δεσμεύσεις της Κίνας ως συνέπεια της ένταξης της στον ΠΟΕ βελτίωσε την πρόσβαση των ευρωπαϊκών εταιριών στην κινεζική αγορά.
 - Οι δασμοί στις εισαγωγές και άλλα μη – δασμολογικά εμπόδια περιορίστηκαν σε μόνιμη βάση.
 - Παρόλη την προσπάθεια της Κίνας για την υιοθέτηση των δεσμεύσεων του ΠΟΕ, συνεχίζουν να εκκρεμούν ορισμένα ζητήματα.

-
- Η ΕΕ κάνει χρήση της Έκθεσης για την Πολιτική Εμπορίου της Κίνας στον ΠΟΕ προκειμένου να αναδείξει μια σειρά ζητημάτων που αφορούν την κινεζική εμπορική πολιτική.

 - Τα ζητήματα αυτά αφορούν:
 - ανεπαρκή προστασία των πνευματικών ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων

 - η διατήρηση ορισμένων βιομηχανικών πολιτικών που διακρίνουν τις ξένες εταιρείες και ειδικά στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας.
-

-
- εμπόδια στην πρόσβαση στην αγορά σε μια σειρά τομέων υπηρεσιών (κατασκευές, τηλεπικοινωνίες, τραπεζικές εργασίες, και ταχείες ταχυδρομικές υπηρεσίες)
 - Η πρόσβαση σε πρώτες ύλες έχει επίσης επισημανθεί ως ένα βασικό εμπορικό εμπόδιο ανάμεσα στις δυο πλευρές